

Abonamentul:
 Pentru monarhie:
 Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
 6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.
 Pentru străinătate:
 Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
 an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
 4 fr. 50 cm.
 Foie apare în fiecare
 Sâmbătă

Unirea

Insertiuni:
 Un șir garmond:
 odată 14 fil., a doua
 oară 12 fil., a treia
 oară 10 fil.
 Tot ce privește foaia
 să se adreseze la: Re-
 dațiunea și admini-
 strațiunea „Unirei”
 în
 Blaj.

Foaie bisericească-politică.

Anul XVIII.

Blaj, 26 Septembrie 1908.

Numărul 38.

Negoț și industrie românească.

În viața popoarelor au avut totdeauna o însemnătate extraordinară orașele. Chiar și pe acelea timpuri, când toată puterea de stat era concentrată în mâinile regilor și a magnaților, când mulțimea dela sate era total aservită și subjugată, orașele au știut să opună rezistență nisuițelor de subjugare ale feudalilor, ba folosindu-se adese de schimbarile politice, și-au asigurat încă din vechime unele privilegii însemnate.

El aceasta un lucru explicabil. Orașele dela început au fost niște emporii de cultură, de industrie și comerț. Locuitorii lor, de regulă mulți la număr, cu mai mare cunoștință de lume, au știut nu numai să apretieze libertatea, dar au avut și curajul să și-o și apere; cu un cuvânt mai favorizați de împrejurări, mai bine organizați, mai orientați asupra situațiilor, ei au devenit puternici și ca factori în viața de stat. Până când sătenii — mulțimea cea inertă — reslățiți pe întreagă suprafața țării, neorganizați și desorientați au fost în toate țările o pradă aruncată celor, cari aveau puterea în mână. Adevărul acesta asupra importanței orașelor în viața de stat — înțelegem puterea, care să și știe afirmă — față de desconsiderarea sătenilor până în zilele noastre, este un adevăr istoric incontestabil.

Pildă vie avem pe vecinii noștri sași. Veniți aici în mai multe rânduri, colonii chimate de regii Ungariei, dar aducând cu dânșii o bună organizație și disciplină din patria lor mamă și aici formând și grupându-se în jurul unor orașe ca Sibiu, Brașovul, Bistrița, Mediașul, Sighișoara, au știut nu numai să-și păstreze libertatea cea veche, dar s'au validat pururea ca factori politici, de care au ținut și țin seamă

chiar și în ziua de astăzi. Și ei o mână de oameni! Iar noi? Suntem o mulțime respectabilă. Din Carpați și până în Tisa resună graiul românesc, satele, cătunele, hodăile sunt toate ale noastre și totuși nu ne știm validită nici ca Sașii, cari la număr sunt și de cincisprezece ori mai puțini decât noi. Ce poate fi cauza? Nouă ne lipsesc orașele. Ne lipsesc centrele acelea puternice, cari ar fi în stare să meargă înainte și în jurul cărora să se grupeze poporul cel mult dela sate. Și lipsindu-ne orașele, ne lipsește în mare parte comerțul și industria, ne lipsește clasa de mijloc, factorul acest important, care a jucat în viața tuturor popoarelor un așa rol mare.

Ținta noastră, trebuie să fie îndreptată deci într'acolo, ca să creiem și să sprijinim industria și comerțul românesc pretotindenea. Acesta bineînțeles nu înseamnă numai programul unei acțiuni de ziua de mâine, ci este și trebuie să fie programul pentru viitor a poporului român. Mulțumită de altcum politicii de stat atât de pretinoasă nouă, că industria și comerțul român vedem cu bucurie, că a intrat norocos pretotindenea în fazele prime. Căci de abia de prin anii 1890 putem vorbi despre vre-o mișcare de aceasta mai intensivă. Cam de pe timpul acesta a început șovinismul tot mai intolerant a căută pretotindenea după trădători de patrie și între români au aflat de acestia destui.

În școli au început a fi considerați copiii noștri de element neprielnic statului ungar și de aci au urmat multe șicane, silindu-i ca după absolvarea câtorva clase secundare să-și vadă de drum. Cei mai mulți se aplicau pe cariera pedagogică, dar nu a fost neînsemnat nici numărul acelor, cari deveneau industriași — comercianți. De atunci s'a îngreunat situația și mai mult,

ca tinerii noștri să se poată feri pe cariere de stat — ca învățatori aproape de loc, — și astfel sperăm, că viitorul va da un contingent din ce în ce mai mare și mai mult de industriași, de comercianți, de locuitori de orașe, de muncitori harnici și cu dragostea aceea de neam și de biserică, pe care o au de acasă dela părinți.

Și pe când înainte de anii nouăzeci de abia erau și în un centru cu Sibiu comercianți, cari ar fi cutezat a se giră de români, noi putem fi cu toată încrederea, că viitorul ne va da nu numai de acestia destui, dar vom avea și oameni cu mai mare cultură, și cu dragoste față de aceasta carieră, care pentru neamul românesc este de o însemnătate extremă. Socotind apoi și aceia, că selecțiunea forțelor mai inteligente și mai vitale dela sate crește continuu și că elementele venite de acolo, nu numai, că dispun de o mai mare forță vitală, de o mai mare putere de muncă, dar cu atât mai puține pretenziuni cu privire la traiul zilnic, ne e înaintea ochilor aceasta nouă însemnătate a îmbrățișării comerțului și industriei. Doară Olujul, Dejul, Aiudul au fost orașe curat săsaști înființate și locuite secolii de sași, s'au maghiarizat însă atunci, când industrieii și comercianții acestor orașe s'au îmbuibat de atâta bine și venind peste ei nouă elemente magiare, viguroase, cum sunt toate cele dela sate, cu putere de muncă, cu modeste pretenziuni, au copleșit săsimea și cu timpul au înghițit-o.

El deci o problemă de cea mai mare importanță pentru poporul nostru îmbrățișarea și sprijinirea industriei și comerțului. Și este o datorință de a noastră a tuturor de a supraveghea aceasta mișcare și a o abate în alvia cea bună, ca ea servind singuraticilor să servească și marelui cauze naționale.

Publicul mare și societățile de meseriași să veghizeze, ca industriașii noștri să fie pretotindena la chie-marea lor. Ca învățând meșteșugul la străini, să nu aducă cu sine și năravurile orașelor mari, luxul și specula străinilor îmbuibați, ci ei să fie muncitori, să fie cu cele mai primitive pretensiuni în viață și să deie exemple nu numai de destoinicie și pricepere în mare măsură, ci prin munca și cinstea lor să-și câștige toată încrederea noastră. Căci numai prin o muncă foarte cinstită și prin un traiu cumpătat vor putea să țină rost cu industria și comerțul străin. Prin aceasta vor atrage atențiunea asupra lor, și sătenii noștri să vor convinge, că meseriașii și comercianții români merită toată încrederea și tot sprin-jinul, și când convingerea aceasta se va răspândi dela Carpați și până la Tisa, ce credeți, că oare care oraș nu-și va deschide porțile cul-turei și limbei românești?

Când și clasa meseriașilor va fi condusă de acestea idei și și pu-blicul consument, atunci putem fi liniștiți, că suntem în preajma unei ere nouă, care numai isbândă ne poate aduce pe toate terenele.

Bogdanovici patriarhul Sârbilor. După moartea patriarhului Brancovici, preținul tuturor guvernelor ungare și cel mai odios patriarh al sârbilor, conducătorii poporului sârbesc după atâtea învățături și experiențe triste au ajuns la convingerea, că patriarhului nou ei trebuie să-i pună condițiuni. Patriarhatul dela Carloviți este anume foarte bogat și sârbii erau în justă așteptare, ca din venitele acele uriașe ale patriarhului se picure și ceva pentru scopurile și instituțiunile publice sârbești, cari multe erau și până atunci avizate la punga vlădicului. Brancovici însă a fost de altă părere și considerând venitele de ale sale personale nu a voit să știe nimic de scopuri și insti-tuțiuni publice. Guvernele încă aprobau aceasta ținută a lui Brancovici, fiindcă prin aceasta nu se prea întăreau sârbii pe cale economică, ceea ce totdeauna e bine.

Natural, că la alegerea noauă sârbii s'au hotărât, că sau aleg pe *Zmejanovici Gavrilă* episcopul Verșetului, în care au toată încrederea, sau pun condițiuni. Guvernul stă morțiș pe lângă *Bogdanovici Lucian*, episcopul de Buda. *Zmejanovici* fiind ales nu a obținut întărirea preafinală. *Sevits Milan* episcopul din Neoplanta a fost ales după *Zmejanovici*, dar a abzis și nu a primit aceasta dignitate. Într'aceia sârbii au parla-mentat mereu cu guvernul, care stă pe lângă *Bogdanovici* și așa se vede, că au ajuns la vre-un acord, căci în 22 l. c. l'au ales pe *Bogdanovici* de patriarh. La vorbirea de felicitare a congresului *Bogdanovici* a răs-puns: „Vă asigur pe D-voastră, că dacă voi fi întărit de patriarh, mă voi nisni din toate puterile mele, ca să corespund așteptărilor D-voastre și ale poporului sârbesc, pentru a cărui bunăstare voi luptă cu toate puterile mele. Voi lucra într'acolo, ca toate piedecile, ce se pun în fața autonomiei noastre să le

delătur. Și ca se ajutorez preoțimea săracă, trimisă întru îngrijirea sufletelor, mă declar în fața D-voastră, că dau 20% din venitele patriarhatului pentru dotațiunea clerului..“

Fondul orfanotrofiului și jocul miresei.

Avem o mulțime de obiceiuri frumoase și folositoare, căci nu e nici măcar o singură solemnitate, carea să nu-și aibă uzanțele sale. Mă mărginesc la una. Poporul, ori mai bine zis nuntașii dela ospețele poporului, să obișnuiește să ducă la nuntă câte „o păreche de mâneci“, adică câte o bucată da pânză pe sama miresei, apoi colaci și alte lucruri de mâncare. Scopul mâncărilor e, ca prin ele să se ajute mireasa în ale albiturilor; iar scopul colacilor etc., ca să se subvenționeze socrii și în special socrii mici în acoperirea cheltuielilor de ospăț.

Ba cumînțenia poporului practic merge mai departe. Fiindcă știe, că noaua familie are lipsă de multe de toate, a introdus „jocul miresei“. Atunci dăruiește fiecare pe neocăsătoriti cu cât îl trage inima și cu cât îi dă mâna. Mirii în forma aceasta se ajută, iar ceice îi ajută încă nu simțesc greutatea ajutorului; deoparte fiindcă și ei au fost, ori cel puțin vor fi, părtași de asemenea ajutoare, iar de altă parte, fiindcă prin aceasta își răscumpără cele câteva ceasuri de veselie, petrecute departe de năcazurile casnice.

Nu așa însă inteligența. Ea, deodată cu schimbarea portului, a schimbat și obiceiul acesta izvorit din dragoste. Pe socrii nu-i mai ajută nime, las că poate nici ei n'ar reflecta la ajutorul nuntașilor, iar mirii, de sunt dăruiti cu ceva, sunt dăruiti din partea nașilor. Se poate și aceea, că nuntașii nici nu ar fi în stare să îndestulească cu darurile lor, așteptările ori gusturile rafinate ale mirilor.

FOIȚĂ.

Intr'un sat.

— Nuvelă originală scrisă pentru „Unirea“ — de **I. Agârbiceanu.**

(Continuare).

— Să poftiți din colo. E mai larg.“ zise Bucur și-i deschisă ușa. Românul privi în toate părțile:

— „Mă miram eu să aibă stâmpăr. N'o poți țineă într'un loc ca pe argintul cel viu.“

Dnul Manuil înțelese, că vorbi de ne-vastă, și-i zise.

— „Nu-i nimic. Așa-i omul harnic. N'are stâmpăr.“ Dar nu isprăvi bine vorba și ușa se deschise, și surizând femeia intră în casă.

„Dle Manuil vă prezint pe soția mea Mărioara.

— Maria, dle Manuil, nu Mărioara, toți îmi zic așa deși mie nu-mi place, — și ea își trase mâna mică, moale, albă din mâna dlui Manuil, care rămase uimit, privind la fetița aceasta, ca la o arătare dintr'alte lumi. Înaltă, subțirică, cu obrazi de lapte pătați în mijloc de trandafiri, și în mijlocul tran-dafirilor doue gropițe. Asta când râdea tare. Dar, când se părea că spune ceva serios, trandafirii se făceau aproape nevăzuți și ră-

măneă albul curat, fin de par'că să-l tai cu un fir de păr. Ochii ei negri însă ardeau vecinic, și unde se uitau trimiteau nu numai lumină ci și căldură. Simțea aceasta bine, domnul Manuil, care se găsi deodată zăpăcit, strămtorat, dorind să meargă în căsile răci și întunecate din curte. Dar pentru lumea asta nu l-ar fi lăsat să meargă așa în grabă.

— „Uite Dle Manuil — zise Maria — eu sunt de vină. N'am trimis mai de vreme să vă facă ordine în vre-o odaie. Dar chiar de aceea, am să vă despăgubesc pentru asta una. Să poftești să cizezi aici cu noi în casa asta.“ — Nu mai așteptă nici un răs-puns ci se strecură ușoară pe ușe afară.

Bucur aduse o sticleuță cu două păhărele.

— „Să poftești D-ta un rachiu de drojdii, fiert acasă. Nu se mai găsește așa bun. Uită și câte o fâlie de pâne. S'a făcut nevasta că le uită aici.“ Dl Manuil zise, pri-vind prin odaie:

— De ce mă mir mai mult, e portul acesta cu totul neobicinuit la femei. Eu nu l-am mai văzut. Pe aici n'au cămeși așa bogate, așa cu gust lucrate, nici fotele a-celea două negre. Într'adevăr e de un gust înalt. Trebuie că le fac cusătorese renumite.

— Nu, ele și le fac. Fiecare fată cu acul ei și în războiul ei. Pe aici am văzut și eu. Pe aici sunt mai mestecați românii cu alte nații. La noi însă sunt curați. La noi nici crijmar de jidan nu s'a pomenit prin sate.

— Și vestmintele, cari le-a avut — eră aproape să-i zic și eu domnișoară, — pe cari le-a avut Doamna Maria sunt de Dnei lucrate?

— Da, ea le-a făcut. Pentru fetele noastre — acesta nu-i lucru greu. Știu coase decând sunt de șapte ani.

— Mă mir, tare mă mir. Așa ves-minte frumoase încă n-am mai văzut.“

Beură din vinars și mâncară din pânea aromită cu cuișoare. Bucur părea că tot vreă să spună ceva, dar nu știă cum să aducă vorba. În urmă îi dădu ocazie dnul Manuil.

— „Ai mai ținut D-ta moșii în arândă?“ îl întrebă într'un târziu, gândindu-se la altceva.

— „Singular nu ci cu tata. El așa s'a pomenit. Dar nu prin părțile acestea din țara ungurească. El a ținut tot la noi în Ardeal. Pe aici eu am venit mai întâi. Nu știu cum îmi va merge. Dar tata nu se poate plânge. El are azi un capital de cincizi-zeci de mii de zloți. Nu știu singurul lui ficior când va face atâta.

— Ești singurul ficior?

— Da. Că altfel continuam școala. Am urmat șase clase de gimnaz, și în urmă a trebuit să mă ieie tata la economie. De altfel nu-mi pare rău.

— Dar ești de mult căsătorit?

— Aș, de unde! Doi ani. Mărioara eră de șasesprezece ani când am luat-o. Abia

Dar dacă nu se pot dăruî mirii, cu astfel de prilejuri, se pot dăruî orfanii de preoți. Acești nenorociți, avizați la ajutorul altuia, primesc bucuros ajutorul, fie cât de mic, dacă izvorește din inimă curată. Și tocmai aci stă esența lucrului, că noi, cari am trăit și trăim din seul nostru, nesubvenționați de nime, să păzim datina aceea practică — dăruirea la jocul miresei — și să nu o dăm uitării. Jocul miresei, pe care inteligența îl mai ține încă, să-și capete dăruirile, nu în interesul miresei, ci în interesul orfanotrofiului său al viitorului azil al orfanilor de preoți. Nuntașii vor da cu dragă cu prilejul acesta filerul lor pentru acei nenorociți. De pildă ne poate servi ospățul candidatului de preot Izidor Vlad cu dsoara Laura Albon din Doștat. Atunci la jocul miresei, s'au încassat în favorul orfanotrofiului 152 cor. Și dacă luăm în socotintă, că în arhidieceză se fac la an cel puțin 15 ospete de ale candidaților de preoți, e limpede, că fondul orfanotrofiului ar crește anual cu 1000—1500 coroane, date cu dragă inimă de fericiții de atunci pentru nenorociții din viitor.

REVISTE.

Roma. Vineri în săptămâna trecută și-a serbat Sfinția Sa P. Piu X. iubileul de 50 de ani de preoție. În cuvântarea adresată tinerimii catolice italiene Sfinția Sa și-a exprimat cu vorbe aspre mâhnirea pentru purtarea guvernului franțez față de biserica catolică. Jidanașii de prin redacții deja au atras atenția lumii culte asupra acestei

vorbiri provocatoare, și cred, că nu va rămâne lucru întru atâta.... Acum merg foarte multe peregrinaje la Roma din prilejul iubileului. Va merge un peregrinaj imposant din Anglia sub conducerea bătrânului conte de Norfolk.

Budapesta. În 22 c. s'a deschis casa țării și părinții patriei vor avea iar prilej de a dovedi cât de tare țin la înaintarea și înflorirea acestei nefericite țări. — Grija ce preocupă pe fiecare e chestia votului universal — fiecare-l vrea, dar fiecare să teme de el, ca nu cumva să fie altfel și nu cum îl dorește. Dl dep. Vlad cere dela Andrassy lămuriri referitoare la zvonurile despre falsificarea votului universal secret printr'unul plural. Din răspunsul lui Andrassy să vede cât colo gândul tănuit al stăpânilor de azi, de a-și păstra poziția, și frica de o eventuală invazie a unor elemente, cari i-ar mătura de pe scaunele comoade.

Wekerle a făcut esposeul bugetului anului viitor. Cheltuețile ordinare sunt preliminate în bugetul statului 1908 în suma de 1.345,609,842 coroane, care față de cel 1 miliard 238,902.985 coroane, prevăzute prin lege în bugetul

din anul trecut, arat o creștere de 104.700.357 coroane. Din suma aceasta vre-o 56,600.000 cor. vin pe întreprinderile speculative ale statului și pe creșterea cheltuelilor, mai departe vre-o 7.300,000 cor. se prevăd pentru acoperirea plusului ce se dă pentru urcarea penziunii și a banilor de cvartir a unor funcționari de star, iar 2.300,000 pentru urcarea plății și a ajutoarelor diurniștilor și a servitorilor de stat. Afară de aceasta se mai prevăd 1.835,000 pentru urcarea plății unor funcționari dela honvezi, jandarmi și hergheliile de stat, iar 377.000 pentru îmbunătățirea situației feciorilor dela honvezime și a celor dela herghelii, așa că 36.294,357 e suma aceea, care servește pentru împlinirea trebuințelor crescânde ale singuraticelor portofolii. Față cu suma de 1.283,705.132 coroane din anul 1908, suma dărilor pe anul viitor se preliminează cu coroane 1.393,785.695, deci rezultă o urcare de 110.080,563 coroane.

Colera aziatică vine cu pași de cocostârc. A intrat în țara noastră prin două părți: pe la Fiumeadusă de nai, și pe la granița dinspre Galiția adusă de puhoiul și murdăria jidovească.

venise dela școală. Dar nouă ne place portul nostru, și nu l-am schimbat pe nimic în lume."

Lucrurile acestea erau cu totul nouă în viața Dui Manuil. Intre românii din satul lui și din jur, n'a dat peste astfel de oameni. Intre țărani nu-i nici unul cu avere de cincizeci de mii. Pe aici sunt români săraci, lipiți pământului. Dar nici între ungurii lor nu știa de nime care să rămână țaran având atâta avere și învățatură atâta. Incepă să compare, începă să gândească, dar deodată i-se opriră toate gândurile în loc: Ochii Mariei erau iar în odaie, cu aceeaș lumină, cu aceeaș căldură ca mai înainte. Fără să vrea, fără să știe cum, se zăpăci iarăși ne mai știind ce să întrebe, cum să răspundă. Și-l stăpânea din când în când o senzație nouă, care cerea să i-se așeze cu temei în suflet: că ceea ce acum vede, ceea ce îl înconjură acum e o completare, o desăvârșire la ceea ce s'a pogorât până acum în sufletul său din frumuseța, din sănătatea, din curățenia firii.

Ascultă vorbele femeii cu lăcomie: el înțelegea acum numai sunetul lor argintiu nu și înțelesul. Îi rătăceau ochii pe covoarele înflorite de pe pat, pe țesăturile măestre de pe pereți, și-i părea că-i o asemănare uimitoare între florile țesute și celea din straturile din curtea cea mare.

Când se duse, târziu sara, spre căsile grele, bătrâne, un fior de frig îl scutura, ca și când ar intră într'o apă rece.

Venise să steie vre-o câteva săptămâni acasă, dar încă în dimineața zilei următoare simțea, că n'are unde să se ducă, că aici i-se va închii, poate în curând viața lui. O singură odaie folosiă din căsile celea mari. Odaia unde a stat el ca tinăr. Aici eră pușca, aici cărțile din cari cetia mai înainte uneori. Acum însă simțea, că n'are unde să se ducă, și totuși nu se putea apuca de nimic. Umblă prin curte, se apropia de multe ori la straturile de flori, rătăcea prin grădină, și-i trecea foarte greu ziua. Pe afară rare ori mergea, prin sat, pe câmp. I-se părea, că orice om l'ar fi întregat, că ce caută el pe acasă după ce n'are nimic de lucru, după ce părinții i-au murit și nevasta a fugit dela dânsul. I-se părea, că toți ar fi crezut de el, că are vre-un gând ascuns, că are vre-o patimă poate.

Și totuși el știa, că n'are nimic până acum. Atâta doar, că de părinți abia și mai aducea aducea aminte, ca și de femeia aceea slabă, care i-a fost soție, și care muri și ea îngrabă după ce o duseră părinții acasă. Prin lumea pe unde a umblat nu și află nici un prietin, nici o inimă nu s'a putut apropia de dânsul. Înfrorări ca de o viață nouă, necunoscută, colindări cu gândul în nemărginit, dorințe nedesluite, și nici un punct de razim, cu atâta s'a ales dnul Manuil în timpul din urmă. Și toate acestea senzații nouă creșteau deodată când se întâlnea prin curte, prin grădină cu Maria, cu „domnișoara Mă-

rioara" cum îi zicea badea Petru. Și într'o dimineață, după ce abia închise ochii peste noapte, se puse la fereastă, și privi în curte. Încă nu răsărise soarele și răcoarea de afară, — cum stă cu fereasta deschisă — îi învioră par'că sufletul. Inchise ochii ca într'o ațipire binefăcătoare, și când și-i deschise, deasupra straturilor cu flori stă ușor aplecată Maria, plivea burueni abia răsărite, și cântă încet, ca în șoaptă:

Pe la badea prin grădină
A prins dorul rădăcină
Eu m'am dus să-l duc cu mine
Doue rădăcini îl ține
Eu m'am dus să-l duc acasă
Doue rădăcini nu-l lasă.

Cântă încet, părea mai mult o tremurare ușoară, parfumată a sufletului. Domnul Manuil nu știa de ascultă mai mult ori de privește. Simțea că o înviorare nouă, puternică, sfântă, și în acelaș timp o nemărginită părere de rău. De aici încolo însă ceva-l îndeamnă cu o putere nețărmurită spre Maria, spre „domnișoara Mărioară."

Erau zile când se întâlnea de trei-patru ori cu dânsa. Mergea anume la ei acasă când nu se arată prin grădină ori prin curte.

(Va urmă).

CORESPONDINTE.

Fond de penziune.

Din câmpie, 14 Septembrie 1908.

Dotățiunea ce e aproape sigură, ne va duce în o nouă stare materială. Lipsele zilnice ni-se mai imputinează și fețele noastre îngrijorate de ziua de mâne se vor mai liniști. Subsistența ni-e asigurată încâtva până suntem în via Domnului, dar acum ni-se impune datorința de a ne îngriji de zilele grele ale bătrânețelor și neputințelor noastre. Pentru acestea zile e merit „fondul de penziune,” care până azi e așa de mic, încât numai cel mai optimist îl poate pretui ca atare. Mișcarea pentru augmentarea acestui fond trebuie să porceadă dela noi, cari mai cu amar purtăm greul vieții și cari după oste-neală, cu dreptul așteptăm odihnă.

În scopul acesta au și apărut câțiva articoli în „Unirea,” și o corespondență în „Gazeta Transilvaniei,” în cari toți conglăsuiesc în dorirea de a crea un fond de penziune mai mare, indicând și forma augmentării lui. Sunt frumoase scrisesele acestea a unor preoți, cari îngrijorați de viitor, propun jertfe, ba unul în „Gazeta Transilvaniei” declară, că e gata să dea eventuala rată de pe jumătatea primă a anului 1908 pentru fondul deficienților, dacă să va primi în dietă proiectul congruei așa după cum a promis ministrul Apponyi și clerului nostru i-s'ar solvi congrua pe anul întreg începând din 1 Ianuarie 1908. Aceasta idee e foarte bună și ori care dintre noi, condus de dorul unei jertfe pentru viitorul nostru, trebuie să o primească, cu atât mai vârtos, că aceasta e o sumă, la care nu am contat, și trecute odată lipsele, cari le-am suportat, în forma în care suntem dedați, ușor putem să aducem aceasta jertfă, augmentând astfel fondul de penziune cu o sumă considerabilă, și eventual putem concede câteva procente și fondului viduo-orfanal și școlii de fetițe, cari toate au aceleași lipse și cari tot pe noi și familiile noastre le ajută.

Acum când suntem în preajma sinoadelor protopopești de toamnă să desbatem chestia aceasta și protocolarminte să ne declarăm, că abdicem de întreprinderea ce eventual o vom primi ca rată pentru prima jumătate a anului 1908, în scopul augmentării fondului de penziune, viduo-orfanal și școlii de fetițe, ca astfel Preavenerata Superioritate să poată dispune după dorința noastră.

Când jertfă ni-se cere pentru viitorul nostru și a familiilor noastre, jertfa e o necesitate imperativă, legitimă și sfântă. În jertfă pentru ei și familiile lor strămoșii noștri și-au consumat viața întreagă. Prin jertfă să avem și noi încredere că vom putea să ne ajutăm și astfel vom putea să fim totdeauna sentințele neadormite întru a ne câștiga o viață mai ușoară la bătrânețe și a ne asigura viitorul familiilor noastre.

Să jertfim pentru noi și ai noștri!

Easil Mureșian,
preot.

Adunarea poporală din Lepindea.

Duminecă în 20 c. s'a ținut adunarea poporală în comuna Lepindea (Târnava mică). Deși timpul a fost de tot nefavorabil, totuși poporul din loc și 11 comune învecinate s'a prezentat în număr frumos pentru a asculta povețele zeloșilor conducători ai lor, cari poartă în inimă dragostea de neam.

După deschiderea ședinței prin preotul local dl I. Holder la 10^{1/2} oare a luat cuvântul tânărul avocat Dr. Romul Boilă, care cu cunoscuta-i obiectivitate — des întrerupt fiind de vii aprobări și aplauze — a vorbit despre situațiunea generală politică de astăzi, arătând nedreptățile ce ni-se fac din partea stăpânirii păcătoasă și arătând calea pe care trebuie să înaintăm fiind solidari în lupta pentru câștigarea drepturilor ce ne compet.

Di Dr. Alexandru Aciu într'un limbajiu adevărat poporal timp de 3/4 oare a vorbit despre sufragiul universal, dezvoltând și ilustrând cu exemple vii chiar din viața poporului însemnătatea votului universal. A îndemnat poporul să țină cu sfințenie la biserică și școală, cari sunt mântuitorii noștri.

Au mai vorbit harnicul econom fruntaș din Lepindea Auzeliu Pop, care în termeni buni și potriviți a talmăcit iubirea și alipirea ce o are poporul față de vrednicii lor conducători, îndemnând, ca lupta începută pentru câștigarea drepturilor noastre date de însuși bunul Dumnezeu — să o continue fără teamă, căci ei stau totdeauna gata de a veni în ajutorul lor. Și-a exprimat însă părerea de rău, că încă și astăzi în totul luptelor să află români cu suflete negre — așa zis moderați, cari din interese personale cearcă să arunce semănța neînțelegerii între popor și conducătorii lor.

După terminarea vorbirilor dl Victor G. Maior a prezentat și s'a primit cu unanimitate următorul proiect de rezoluțiune.

Românii din comitatul Târnavelor mici în adunarea poporală ținută în Lepindea Duminecă în 20 Septembrie 1908, după ce au discutat situațiunea politică generală din aceasta țară și chestia sufragiului universal, au adus următoarea rezoluțiune:

1. Adunarea generală cu îngrijorare ieia la cunoștință nemulțumirea generală, ce domnește în țara noastră. Aderază întru toate deputaților naționali români din dieta țării, aproabă purtarea lor bărbătească, prin care apără drepturile popoarelor din aceasta țară. Totodată, ca pe reprezentanții adevărați și demni ai poporului românesc, ai unui popor de trei milioane, îi roagă, ca să lupte și pe viitor pentru dreptatea, frățietatea și egalitatea tuturor popoarelor din aceasta țară.

2. Adunarea poporală cere și pretinde dela guvernul țării înarticulară cât mai grabnică a legii despre sufragiul universal, egal, secret și fără restricțiune, arondarea nouă și pentru toate popoarele dreaptă a cercurilor electorale, pe cum și crearea de instituțiuni de drept public, cari garantează exercitarea liberă a dreptului de alegător.

3. Adunarea poporală decide prezentarea acestei rezoluțiuni parlamentului țării prin dl deputat a Vințului de jos, Dr. Iuliu Maniu.

Adunarea s'a terminat la 1 oară după prânz în cea mai mare ordine. S'a dovedit

și aci, ca în toate locurile, că poporul nostru este un popor de ordine. Și-ar trebui să înțeleagă doritorii argați de merite patriotice, că poporul nostru își știe face datorința și fără paza jandarmilor.

„Ostașul“.

Apropiindu-se capetul anului, rugăm pe On. Cetitori, ce sunt în restanță cu abonamentul, să binevoiască a ne trimite prețul foaiei. De asemenea rugăm și pe cei ce sunt în restanță cu abonamentul de pe anii trecuți, să facă bine a-l achită, căci foaia nu este în stare de a-i mai putea aștepta.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Noutăți.

Din Arhiepiscopie. În locul lui Iuliu Busoiu a fost denumit de subprefect în Seminarul Junimii Vasile Candrea. Socotind lipsa mare de preoți Ordinariatul a mai primit în Seminarul teologic 10 inși, pe: Octavian German, Ioan Novac, Partenie Grama, Mircea Thomas, Ioan Alexandru, Traian Raicu, Leon Târnavean, Traian Marcu, Ioan Boteiu și Traian Lazar. — Până la termenul de 5 Octombrie se publică concurs p. stațiunea cantor-docentală din *Bozediu* în districtul Pogăceleii și pentru cea din *Posmuș* în districtul Fărăgăului.

Hymen. Alimpu Bucociu, teol. abs. și Otilia Leményi, anunță cununia lor care se va celebra în 4 Oct. n. la 4 oare p. m. în biserica gr.-cat. din Husăumăciș.

Convocator. Locnitorii români ai cercului Pretorial Hususău din comit. Târnavelor mici să convoacă la adunarea poporală, ce se va țineă Duminecă în 27 Septembrie n. în comuna Sâncel (lângă Blaj) la oarele 11 a. m. cu următorul program: 1. Constituirea biroului și deschiderea adunării. 2. Situațiunea politică generală și votul universal. 3. Proiect de rezoluțiune. 4. Inchiderea adunării. Sâncel, 22 Sept. 1908. Vasile Szmigelschi, Emiliu Vlăsa, Teodor Bărbat, George Nițu, Alexandru Poșă, Ioan Aldea, Emil Negruț.

Excursiune școlară. Optzeci și patru de elevi ai gimnaziului nostru (clasa IV—VIII) sub conducerea profesorilor Dr. Ioan Rațiu, Al. Ciura, Aug. Calian și Ioan Băgăian, au fost Joi în 24 c. la Alba-Iulia, în excursie școlară. Dela gară excursioniștii au plecat deadreptul la biserica noastră gr.-cat. din Maier vizitând și mormântul celui dintâi Episcop unit Atanasie Anghel. Părintele Ludovic Luca, i-a întâmpinat înaintea casei parohiale, conducându-i în biserica, vechea reședință episcopescă și mănăstire (azi cuartirul parohial). Atât biserica, cât și mormântul nemuritorului Arhireu sunt îngrijite și curate, ceea ce servește spre lauda părintelui Luca și a credincioșilor de acolo. Excursioniștii au cercetat apoi muzeul de anticități, al cărui conducător Dr. Cserni Béla, prof. pensionat și arheolog distins i-a primit cu multă amabilitate, explicându-le amănunțit lucrurile mai de valoare, mai ales cele pri-

vitoare la săpăturile, cari decurg chiar acum pe teritoriul oraşului, săpături, cari dau la iveală preţioase monumente din vechiul *Apulum*, pe vremuri capitala Daciei: sarcofage, inscripţii statue, iar în urmă un întreg stabiliment balnear. De aici dl Cserni i-a condus pe excursioniştii la locul unde decurg săpăturile, lămurindu-le detaliuri foarte preţioase. După amiază a cercetat Baththaneul, biblioteca şi vechea arhivă, unde custodele Dr. Korodi le-a dat mai multe inviaţiuni, arătându-le deosebite codice vechi de mare importanţă istorică-literară, între cari se remarcă „Codex aureus,” din veacul a 9-lea, care este cel mai vechi codice la noi, a cărui continuare se află în Madrid. Excursionişti au cercetat apoi monumentala biserică catedrală, cu sarcofagele lui Ioan şi Ladislau Huniade, apoi au făcut o plimbare împrejurul murilor, spre a cunoaşte fortificaţiile cetăţii. Seara, la oarele 7 s'au refors spre Blaj, aducând cu sine amintiri preţioase.

Dare de seamă şi mulţumită publică
La Petrecerea Tinerilor meseriaş din Blaj, aranjată în 20 Septemvrie, în folosul societăţii meseriaşilor din Blaj, au binevoit a suprasolvi următorii Dni: Dr. Iuliu Maniu şi Carol Nagy câte 10 coroane, Dsoarele Maria şi Elena Halász, Nicolae Dainegru, câte 2 cor., Vasiliu Suciu, Aurel Trifan, Dionisiu Trifan, Augustin Gruitiă, Ştefan Chişiu, Ferdinand Kampf, Ilie Mircea, Silviu Handrea, Vasile Fodor, Ioan Ilieş, Iustin Nestor, Aurel Ciató, George Mărcuţiu, Ioan Săcărean, Oliviu Mureşan, Ioan Bărbat câte 1 cor., C. Demian, şi Adolf B. câte 60 fil. şi Ioan Pescariu 30 fil. Domnii aranajatori pe cum şi marinimoşii contribuenţi prin această primească mulţumita comitetului societăţii.

Imprumuturi ieftine. Subscrisus comitet central acoardă (dă) imprumuturi replătibile în 4 rate semestrale şi cu 5% interese, acelor economi de vite din comitatul Sibiu, cari doresc să se provadă cu vite de prăsilă de soiu ales. Imprumuturile se dau cu preferinţă membrilor reuniunii, pe lângă obligaţiune cu doi caventi (chizeşi) siguri.

La primirea imprumutului cumpărătorul are să aducă la cunoştinţa comitetului numele vânzătorului şi soiul vitei de cumpărat. Datornicii nemembri, au să se înscrie în şirul membrilor. Sibiu, 7 Septemvrie 1908. Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu.” *Pantaleon Lucaşa*, prezident. *Vic. Tordăşianu*, secretar.

O mică reflexie pe care să o ţicsez aici este, că în adunarea generală a „Astrei” ce s'a ţinut acum doi ani — în 1906 — în Braşov subscrisul am fost cel dintăiu care am propus anganjarea, din partea „Astrei,” a unui conferenţiar ambulant pentru popor. Pentru aceasta propunere a mea spusă verde, atunci am fost luat peste picior din partea dela care mai puţin m'am aşteptat. Am încassat „dojana” căci noi cei mici, ce eră să facem? (Vezi Unirea 11—41 1906). După doi ani — în 1908 — în adunarea generală ce s'a ţinut la Şimleu tot de „Astra” s'a decis: „II. Pentru ţăreni... să aranjeze prelegeri populare la sate cu ajutorul unui agronom specialist, pe care îl va angaja în cursul anului viitor...” (Vezi „Lucaşărul” Nr. 17—1908). Atăta mângăiere am şi eu; Tohanul vechiu, 9 Septemvrie 1908 *Moise Brumboiu*, paroh gr-cat.

Mulţumită publică. Spectabila direcţiune a institutului de credit şi economii „Arieşana” din Turda în şedinţa sa plenară din 29 Febr. 1908 au binevoit a votă un ajutor de 60 coroane pentru şcoalele populare gr-cat. din districtul Indolului spre a providea gratuit cu manuale de învăţământ, pe şcolarii săraci. Pentru aceasta faptă generoasă în numele districtului numit esprim numitei direcţiuni mulţumită. Indol, 12 Sept. 1908. *George Suciu*, protopopol Indolului.

Apel. În ziua de 2/15 Septemvrie c. pe la oara 11 din zi un foc năpraznic a izbucnit în comuna noastră Hurez, comitatul Făgăraşului; — care alimentat de vânt în decurs de 2 oare a prefăcut în scrum şi cenuşe supra edificatele economice dimpreună cu nutreţul şi toate bucatele a lor 16 familii române. Bietii oameni, cari n'au imblătit nimica, n'au nici sămănta necesară pentru sămăntatul de toamnă, iar vitele acum asupra iernii sunt condamnate a muri de foame, căci nutreţul fiind puţin, cei neatinşi de foc nu pot ajuta cu nimic pe cei nenorociţi. Paguba socotită minimal întreee suma de 30.000 coroane — iar asiguraţi pe sume neinsămnate de 200—300 coroane sunt numai 5 inşi. În numele acestora subscrisul mă văd îndemnat a face un călduros apel cătră toate inimile generoase şi caritabile, cătră băncile noastre româneşti, instituţiuni culturale, reuniuni agricole etc. a contribui fiecare după mijloacele ce le stau la dispoziţie cu cât inima si va lăsa şi a mângăia astfel lipsa şi disperarea acestor năpăstuiţi ai Sortii...! Ofertele sunt a să trimitte pe adresa subscrisului cel mult până în 14/27 Octomvrie (ziua cuv. Paraschiva — Hramul Bisericii noastre) în care zi subscrisul dimpreună cu comitetul Bisericii după dreptate şi adevăr vor distribui suma încursă între cei bătuiţi de foc. Resultatul apelului să va publică în toate ziarele noastre mai de seamă. Mulţumind înaintea tuturor pentru mila ce ne-o vor trimitte, rog pe Atotputernicul Dumnezeu, ca din darurile sale cele bogate să răsplătească de plin aceasta jertfă. Hurez, 8/21 Septemvrie 1908. *Dumitru Purice*, paroh gr-or.

Necrolog. † *Augustin Ciungan*. În 20 l. c., sara târziu, moartea a pus capăt suferinţelor lungi şi grele a clericului Augustin Ciungan. — Când credea, că şi pentru el începe adevărata viaţă — moare; când părinţii erau, poate, mai îndreptăţiţi, să spezeze, că el le va fi spre mângăiere, scut şi ajutor, despărţirea lui de lume le răneşte afund inimile şi le întunecă privirea în viitor! — Nu-i anul, că repausatul, ca student teolog de an. II. în Blaj, învingând aplicări, poftte, consideraţiuni şi prejudiţii, s'a hotărât cu multă însufleţire, să meargă în Roma, leagănul neamului şi a credinţii noastre, ca acolo, în colegiul de propaganda fide, să se pregătească cât se poate mai bine de *missionar* pentru America. Avea o dorinţă curată şi un nobil ideal pentru ajungerea căroră a voit să muncească, să asude şi să se jertfească: voia să fie sare şi lumină, părinte bun, povăţuitor înţelept şi mângăitor sincer Românilor gr-cat., cari, siliţi de nevoi. îşi părăsesc ţară, sat, prietini şi familie şi emigrează în America. Dar între idealul, ce-i nutreă şi între realitatea, ce o doria, moartea a deschis abiz, ce nu l'a putut trece. În Iulie, la dorinţa proprie, Propaganda, pe lângă bună îngrijire şi multă cheltuială, l'a

trimis la părinţi în Alecuş, unde a repausat în braţele părinţilor, spre durerea lor şi regretul tuturor, cari l-am cunoscut de un tiner bun, înţelept, zelos şi iubitor al neamului şi al bisericii sale.

Facă-i Dumnezeu parte între aleşii Săi!

Aviz!

Aduc la cunoştinţa On. Public din Blaj şi jur că sub firma:

C. DEMIAN

mi-am deschis în piaţa Blajului o prăvălie de modă, unde pot servi On. Public cu tot felul de articlii aparţinători acestei branşe cu preţurile cele mai moderate. Rugându-me de binevoitorul sprijin semnez

cu deosebită stimă

C. DEMIAN

(33) 3-3

„Recomandăm proprietarilor de vii cu toată căldura tovarăşia românească „Mugurul” însoţire economică-comercială în Elisabetopol (Erzsébetváros) care vinde altoie de viţă de vie de toate speciile pe cum şi viţă americană cu şi fără rădăcină şi la dorinţă însoţirea dă instrucţie gratis ori cui în toate ramurile viticulturii.

(34) 3-52

La spălat sum ca la horă
Fără multă oboseală
Căci săpunul cel bun Schicht
Cruţă bani, timp, osteneală.

Puterea minunată şi intensivă de a curăţi a

săpunului *Schicht's Hirsch*

zace în felul cum e pregătit şi în alegerea materialului brut din care se pregăteşte!

Săpunul *Schicht Hirsch*

cruţă mâinile, hainele! Nu produce oboseală şi grijă şi cruţă sănătatea, bani, timp şi lucru 30,000 cor. garanţă pentru curăţenie.

(21) 4-8

Partea literară.

Mysterium crucis.

Roman

din timpul împăratului Nero

de

Felix Nabor.

(Continuare)

35

Capitlul XXIX.

„În numele Tatălui și al Fiului....

Rabonia și Eumachius ținură priveghiu lângă scumpa lor stăpână, iar medicul își ceru permisiune dela pretoriani, se poată merge la Păstum; acolo cumpără o coră întreagă de roze și din acele făcu un așternut pentru Octavia. Peste noapte el deveni un altul; lângă cadavrul Octaviei își întinse mâna Raboniei și zise: „Scumpă, învățătura ta m-a invins pe mine și pe Stoa. Mă închin Dumnezeului tău, el este mai mare decât toți zăii Greciei. Haide se fugim de aci, îndată ce vom înmormânta pe dulcea noastră stăpână. În anii, când eram încă în grație la Curte, mi-am agonisit o sumă frumoasă de denari și i-am ascuns în loc sigur. În văile cu soare ale Tesaliei vom clădi pentru noi o colibă, iar pentru Dumnezeul cel nou un templu. Eu însă vreau se devin un preot al Domnului, se duc numele său în patria mea și se fiu fraților mei un sol al mântuirii.“

Noaptea se văzu pe munte un foc mare; într'acela își aruncă Eumachius toate cărțile filozofilor săi păgâni și toată înțelepciunea lui Stoa, și ciudat: el nu simți nici o părere de rău, din contră un suris vesel se vedea pe fața sa îmbătrânindă.

În dimineața următoare un sunet de arme umplu insula cea liniștită; staturi întunecate descinseră pe uscat și după o luptă scurtă doborâră la pământ pe pretorianii rămași aci. Eră Plautus cu păstorii săi din munții albi, care a venit se libereze pe Octavia. Când fu domn pe insulă, năvăli vesel în casă, spre a vesti Octaviei libertatea. Se opri însă, ca lovit de trăznet, când văzu pe Octavia zăcănd rece și palidă între rozele veștede.

„Prea târziu!“ strigă el dureros, apoi căzu lângă cadavrul împărătesei și lacrimile îi năvăliră din ochi. Moartea prietinei sale din copilărie l'a atins drept în inimă.

O durere grozavă îl pătrunse. Văzând înaintea sa acest corp delicat, i-se părea imposibil, că acela numai pentru aceea a trăit, ca se fie nimic pentru totdeauna. Și unde eră spiritul cel înalt, sufletul cel nobil, cari l-au fost umplut, s'a cufundat el pentru totdeauna, în imperiul umbrelor, ca un juvaer scump, ca un margăritar lucitor, pe carele abizul cel negru îl înghite, pentru a nu-l mai redă niciodată?

Își aduse aminte de blândeța și bună-tatea Octaviei, de resignațiunea ei în soartea cea amară și de durerile celea multe, pe cari le-a suferit ea, toate virtuțile ei și le reaminti la vederea acestei princese moarte și el își zise, că ar fi nedrept, dacă acest corp, carele n-a cunoscut decât renunțarea, n-ar fi răsplătit pentru aceasta, dacă el ar

dispărea, ca un abor, pe carele soarele îl înghite fără milă.

Sufletul său se cutremură prin maiestatea morții; dinaintea lui se deschiseră dintr'odată porțile unei lumi invizibile, misterioase și i-se pără, că o Dumnezeire atotputernică și-a întins mâna, spre a luă la sine sufletul acesta, carele în viață n-a cunoscut decât suferința, și a-l transpune într-o lume mai bună, într-o lume, unde vârtutea nu se răsplătește prin bani de aur, ci prin bucurie și fericire nespūsă. „Astfel trebuie să fie“, gândea ei, „și nu altcum!“ Acum se desmeteci el, că învățătura filozofilor este numai minciună. „Unde rămâne atunci răsplata?“ se întrebă el, „unde dreptul? — unde dreptatea? dacă cu moartea cade cortina și omul se cufundă în nimic, în întunec? N-ar fi atunci mai bine, să te lapezi de viață? Pentru că ce folosește, să trăiești pentru plăcere, sau pentru glorie, sau pentru aur! Aceste dispar ca fumul și nu lasă după sine decât — scârbă! Nu — vârtutea nu poate se moară! Ah, Octaviă, ai plecat dela noi, ca o roză mirositoare, din care noi nu mai vedem decât potirul veștežit. Însă ai plecat ca soarele, care în dimineața următoare să arată iarăși pe cer, în splendoare nouă. Sufletul tău nu poate fi mort, el trebuie se lumineze mai departe ca o stea iubită, spre care privim cu dor, cătră carea plutim în sus, cu carea ne-am uni pentru totdeauna. Octavia, eu cred, că noi ne vom revedea!“

De când el a auzit prima dată din gura mamă-sa, că ea încă este aderentă a învățăturii celei nouă și de când a auzit din gura marelui apostol acea învățatură înaltă a Crucii: de atunci credința sa în zăii cei vechi a fost zdruncinată puternic. Dumnezeul cel mare și etern trebuia se troneze așa de sus peste om, ca soarele peste pământ, neasămănat în ființa sa, strălucitor în mărime și perfecțiune, învăluit într'un misteriu etern! Pe acest Dumnezeu l-a găsit acum Plautus, maiestatea morții i-a deschis porțile cele luminătoare și acum el intră în sanctuarul miraculos al grației dumnezeiești, carea se revărsă preste el, ca o roaă dulce, acum intră el în templul strălucitor al iubirii eterne, pe pragul căruia steteau cuvintele sfinte: „Iubirea nu înceată niciodată....“

Lacrimile junelui săcară, el nu eră în stare se mai jlească, prin urmare nici se mai plângă. Inima sa era veselă, sufletul său iubilă. El apucă mâna rece a Octaviei, o netezi, apoi vorbi: „N-avea grije, suflet iubit, tu n-ai murit. Nu există moarte pentru suflet! Vei înflori mai departe, curată și nepătată. Dumnezeirea te-a luat numai de pe pământul plin de dureri, spre a te mută în grădini mai frumoase. Acolo nici un orcan nu-ți va răpi frunzele, nici o lacrimă nu va luci în potirul tău, nici un vierme nu-ți va roade la rădăcină! Acolo vei sorbi numai desfătare, vei bea numai bucurie, vei respiră numai fericire.“

El luă scrisorile apostolului Paul din mâna Raboniei și așezându-se lângă Octavia, le ceti mai de multe ori. Apoi se ridică zicând: „Acum eu nu cunosc decât o cale, carea conduce la mântuire: calea cătră Isus

Hristos, mielul cel curat! Pe calea aceasta vreau eu se înaintez, chiar și dacă ea conduce peste spini și abizuri. Vreau se plec, se caut pe acel apostol mare, ca el se mă ezamineze, dacă sum vrednic, se fiu primit în sinul comunității Nazarinilor. Vreau să mă pocăesc, să lapad dela mine toate bună-tățile pământeste, pentru a deveni un învățacel al Măestrului. Și nu mă voi odihni, până când apa cea sfântă nu va udă capul meu, până ce nu voi fi cu trup și cu suflet alui Dumnezeu cel sfânt.“

După ce vorbi astfel, luă o roză din cununa Octaviei și o ascuse la peptul său. „Rămas bun, Octavie,“ vorbi el și-i sărută fruntea, „rămas bun și dormi în pace, până ce ne vom revedea.“

O zi și o noapte țină el priveghiu lângă prietina sa din copilărie.

Când se coborî de pe colină, soarele lucea peste mare, împrăștiind aborii și miasele din adâncime, iar roșata dimineții anunță lunei o zi nouă.

(Va urmă).

Bibliografie.

A apărut:

Cartea stuparilor săteni. Vânzându-se ediția primă a broșurei „Cartea stuparilor săteni“ de R. Simu, edată de „Reuniunea română agricolă Sibiană,“ comitetul a scos-o acum în a doua ediție. Ediția a doua e tipărită în tipografia arhiepiscopă din Sibiu. Prețul ei e 70 bani, cu portul postal 80 bani și să poate procură dela Reuniunea agricolă și dela toate librăriile noastre. Iată „Prefața la ediția a II-a.“

Cum eră de provăzut ediția I. a acestei cărțicele a găsit „răsunetul dorit“, fiind bine primită de publicul nostru cetitor. Semn, că trebuința ei a fost simțită și că ia a umplut un gol în literatura noastră economică pentru popor.

„Cartea stuparilor săteni“ este și azi, ca și acum zece ani, unica scriere întocmită anume, ca să fie înțeleasă pe deplin și de plugarii noștri, mai puțin îndemânatici în meșteșugul cetitului, și ca totodată să fie cetită cu folos și de cărturari.

Cerându-ni-se mereu exemplare și acum dupăce ediția I. s'a trecut, credem că facem lucru bun, scoțând această carte în a doua ediție, contribuind în chipul acesta și pe viitor la răspândirea cunoștințelor despre stupărit, spre care scop Reuniunea noastră stăruie de un șir îndelungat de ani și prin prelegeri ținute de autorul acestei cărțicele cum și prin împărțirea de roi, coșnițe mobile și cu recuzite de stupărit.

Dorind ca jertfele Reuniunii noastre pentru răspândirea stupăritului să fie încununate de izbândă, ne simțim plăcut îndatorați a mulțumi firmei „Kraimer Handelsbienenstand Bar. Rothschild“ din Weixelburg, care ne-a dat clișeurile în folosire pentru aceasta ediție.

Sibiu, August 1908,

Comitetul central al „Reuniunii
române de agricultură din comit.
Sibiului.“

Nr. 366 din „Biblioteca pentru toți,” cuprinzând *Aventurile unui volum de poezii* pe cum și alte schițe, datorite domnului Al. Gh. Doinaru.

Achițele acestui autor se remarcă prin vivacitatea cu care sunt scrise, prin glumele lui, și mai cu seamă prin ironia plină prin care vede și descrie unele tipuri din societatea românească. Dl Doinaru nu are calități mari stilistice, dar ceia ce spune, spune în totdeauna cu haz. Alte ori autorul nu e dispus.

Cetiți, de pildă *Arhivarul*. Și pe lângă ironie amară și glume în care pune de obicei sare destulă, autorul este și cu sufletul duios; — cetiți: *In Așteptare*. Dl Doinaru pare că și scrie schițele fără să le mai revadă, un cusur destul de mare; însă nu putem nega talentul său, destul de binișor apreciat în lumea literară.

Prețul volumului 30 bani.

De vânzare la Librăria Leon Alcalay și la toate librăriile din țară.

Teologia dogmatică fundamentală vol. I. *Apologetica creștină* vol. II. *Tradițiunea și Biserica*. Costă fiecare volum 5 cor. + 30 fileri porto, **Teologia dogmatică Spectală** vol. I. *Dumnezeu Unul, sf. Treime, Dumnezeu Creatorul, Intruparea Domnului și Grația* de Dr. Vasile Suciu, profesor de teologie. Costă 7 cor. 30 fil. + 30 fil. porto. A se adresa la Librăria semin. din Blaj.

Hipnotism și Spiritism de Dr. V. Suciu. Pe 200 pag. f. 8°.

Costă 1 cor. 50. fil. + 10 fil. porto a se adresa la Librăria semin. din Blaj.

Proprietar-editor: Aurel C. Domșa.

Redactor responsabil: Augustin Gruția.

Posta Administrației.

Am primit și cuităm abonamentul dela:

Ilva-mare pe 1908. *Almaș* (tract. Ipp) pe 1907 sem. 1. *Hidig* pe 1908 sem. 2. *Marca* pe 1908 sem. 2. *Porț* pe 1908 sem. 2. *Șumal* pe 1908 sem. 2. *G. P. de Băsești* pe 1907 sem. 1. Schiopătarea în restanță provine din an. 1905 când nu s'a plătit nimic și din 1906, când s'a plătit numai pe o jumătate de an. *Reun. Ticvanul-mare* pe 1908 sem. 2. *N. Komlós* pe 1908. *Farkasrév* pe 1901 sem. 1. Vă rugăm să plătiți și restanța de pe anii următori 1901 sem. 2 și 1902 până în 1908. *I. S. Somcuta-mare* pentru șasa parohii pe 1908 sem. 1. *Petea* pe 1899 sem. 1. Vă rog să trimiteți și restul anilor următori, până în prezent. *Ghirig-Sânt-Craiu* pe 1897. Vă rugăm să trimiteți și restanța de pe anii 1898 până în prezent. *Er-Tarcsa* pe timpul din 1/9 1905 până în 1/9 1906. *Dr. C. M. Năsăud* pe 1905. *G. P. Zombor* pe 1908 sem. 2. *M.-Lechința* pe 1908 sem. 2. *Almosd* pe 1/10 1907—1/10 1908. *Cut* pe 1905 și 1906. *Dacia română* pe 1903. *Sân-gătin* pe 1906. *Săușa* (tract. Sebeș) pe 1903 până în 1907. *Dubricsony* pe 1/10 1907 până în 1/10 1908. Suntem învoiați numai să plătiți regulat înainte. *Casina, Abrud* pe 1908 sem. 2. *Copand* pe 1908 sem. 2. *Avas-Le-kencze* pe 1908 sem. 2. Foaia reclamațiilor prin postă pe o corespondență. *Szıklás* pe 1907 sem. 2. *M.-Frata* pe 1909. Ai dreptate. *A. B. Șimleul Silvaniei* pentru 16 parohii, pe 1908 sem. 2. cu mulțumită. *Riciu* pe 1908. *Kis-Keresztes* pe 1908 sem. 2. *Nándra* pe 1908 sem. 1.

AVIZ!

Aduc la cunoștință onoratului public din loc și jur, că am preluat magazinul de lemne al Dlui **Ștefan Oltean** fundat la anul 1891.

Magazinul, care stă și mai departe sub conducerea Dlui **Ștefan Oltean**, l-am asortat din nou cu tot felul de lemne pentru edificare, pe cum: **grinzi, caferi, lețe, scânduri, țigla, cărămizi, var,** etc. pe cum și **lemne de foc**

cu prețurile celea mai moderate.

Aducând acestea la cunoștința onoratului public rog și binevoitorul sprijin.

Blaj, Septembrie 1908.

(41) 1-4

Cu toată stima:

Dionisiu Trifan.

Nr. cons. 6290—1908.

Publicare de licitațiune.

Pentru esarândarea vămii târgului din orașul Blaj și din comuna Mănărade se va ține *licitație publică* în Blaj la 22 Oct. n. 1908 la 11 oare a. m. în cancelaria advocațională arhidiecezană.

Dreptul aparținător fondului Catedralei de a culege vama târgului din Blaj și Mănărade să va esarândă pe 3 ani succesivi din 1 Ianuar 1909 începând.

Prețul de strigare este 6000 coroane. Condițiile de licitare și esarândare să pot vedea în cancelaria advocatului arhidiecezan.

Cei ce doresc a lua parte la licitație, sunt obligați a depune un vadiu de 600 cor. în bani gata, ori hârtii de valoare notate la bursa din Budapesta.

Ofertele prezentate în scris până la termenul de sus, să vor lua numai atunci în considerare, dacă să vor face pe lângă acudarea vadiului amintit și pe lângă declarațiunea, că oferentul cunoaște condițiunile de esarândare.

Blaj, la 22 Septembrie 1908.

Dr. Iuliu Maniu,
advocat arhidiecezan.

(39) 1—1

Nr. cons. 6290—1908.

Publicare de licitațiune.

Pentru esarândarea podului cu drept de vamă dintre opidul Blaj și comuna Veza și a celui din capătul din jos a satului Blaj, adecă a *podurilor cu drept de vamă de peste Târnavă mare și Târnavă mică* aparținătoare Dominiului Mitropolitan gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, va avea loc în Blaj la 22 Octomvrie n. 1908 la 11 oare a. m. în cancelaria advocațională arhidiecezană.

Podurile mai sus amintite să vor esarândă pe 3 ani succesivi dela 1 Ianuar 1909 n. începând.

Prețul de strigare este 4200 coroane. Condițiile de esarândare să pot vedea în cancelaria advocatului arhidiecezan.

Cei ce doresc a lua parte la licitație, sunt obligați a depune un vadiu de 420 cor. în bani gata, ori în hârtii de valoare, notate la bursa din Budapesta.

Ofertele prezentate în scris până la acel termen să vor lua numai atunci în considerare, dacă să vor face pe lângă acudarea vadiului amintit și pe lângă declarațiunea, că oferentul cunoaște condițiunile de esarândare.

Blaj, la 22 Septembrie 1908.

Dr. Iuliu Maniu,
advocat arhidiecezan.

(40) 1—1

Anunț de licitație.

Curatorul bisericii române gr.-cat. din Fildul de mijloc (Középföld, Kolozsvármegye u. p. Bánffyhunjad) anunță pe baza condițiilor aprobate de Preaveneratul konzistor arhidiecezan sub Nr. 6235/907 pentru zidirea bisericii licitație minuendă, care se va ține în 15 Octomvrie 1908 la 10 oare a. m. în Fildul de mijloc în casa parohială.

Prețul de strigare e 54,129 cor. 23 fil.

Planul de zidire, preliminarul de spese și condițiile de licitație să pot vedea la oficiul parohial.

Să vor lua în considerație și oferte date în scris.

Pentru curatorat.

Ștefan Pop,
preot.

Ioan Antăl,
curator primar.

(38) 2—2

să se adreseze,
cine dorește a cumpără

La NAGYENYED
Com. Alsófehér

Pomi Roditori Altoiti,
de calitatea I. arbori de promenadă, tufe de ornament,
acății, gledicii, coniferi ș. a. pe cum și

VIȚĂ DE VIE ALTOITĂ,
viță de vie europeană și americană cu și
fără rădăcină.

Cataloge trimite gratuit și franco.

FISCHER u. Comp
Pomi Viticultura

(36) 2 21

„Familia Română.“ Revistă ilustrată apare în fiecare săptămână cu un bogat cuprins literar și distractiv, (sfaturi, Curierul Modei, Găcituri).

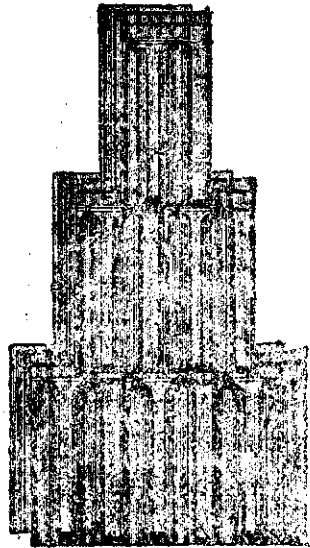
Abonații noi pot primi toate numerile dela început. Abonamentul e de 10 coroane pe un an.

Adresa: Budapesta V. Strada Csáky 23. (30) 6-52

BIBLIOTECA UNIREI. *)

1. Benhur sau zilele lui Mesia, de Levis Wallace, 2 v. 2.90
2. M. Eminescu. Studiū critic. —.90
3. Câte-va momente din începuturile bisericeii rom. de C. Auner —.20
4. Nume de familie la români din Ungaria, de A. Viciū. —.12
5. Din viața lui I. Micul de M. Străjan —.16
6. Albertina. Povestire de

- Dr. V. Bojor. —.30
7. Cestiuni din dreptul bis. unite p. I. II. 3.40
 8. Cele doue fețe ale lumii de Nicu —.30
 9. Ziua Deșteptării de Aurel Fodor. —.16
 10. Cele două conștiințe, piesă teatrală în 5 acte, trad. de Simion Zehan —.40
- *) Aceia, cari vor comanda de odată toți 1 Nrii ii, primesc cu 6-10 cor. în loc 3-84 cor.

Produs din Chichinda-mare
Țigle licențiate de siguranță fabrica Bohn, Nr. 272.

M. BOHN și SOTII

NAGYKIKINDA și ZSOMBOLYA.

Cel mai bun stabiliment de acest soi în întreaga Austro-Ungaria.

Fabricile de cărămidă ale lui Bohn în CHICHINDA-MARE și ZSOMBOLYA.

Fondată în 1864. — Referințele cele mai de frunte.

== Productul anual 50 milioane ==

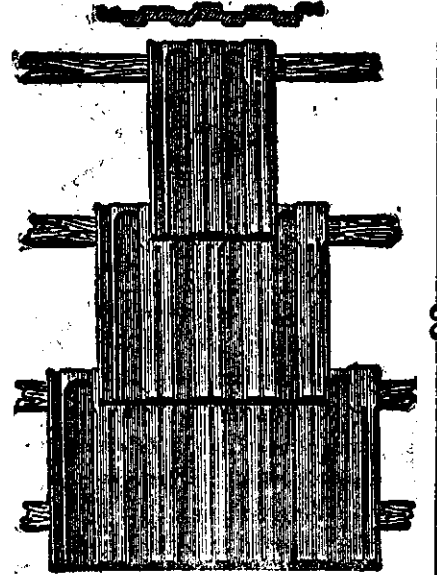
țigle de siguranță din fabrica lui Bohn.

OXID DE FIER roșie naturală sau cătrănit.

== PRODUCE: Țigle licențiate de coperiș. ==

== Coperișul cel mai ieftin și mai frumos. ==

Preț-curant și mostre trimitem, la cerere, gratis și franco.

Produs din Szombolya.
Țiglă de coperiș, licențiată Nr. 253.

(26) 7-10

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătorie de clopote și fabrica de scaune de fer pentru clopote a lui

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

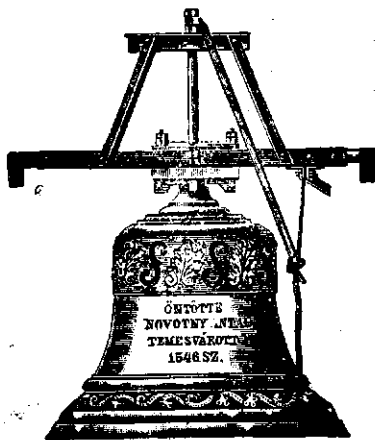
(27) 52-52

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioasă, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre le întoarcere cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură prin aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

→ clopotele găurite ←

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa, că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco

Institut indigen. Banca de asigurare

„Transsylvania“

din Sibiu

(28) 52-52

intemeiată la anul 1868

Sibiu, strada Cisnădiei nrul 5 (edificiile proprii), asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune. edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: capitale asigurate asupra vieții:

95,816.412 coroane.

9,882.454 coroane.

Dela întemeiere institutului a solvit: pentru despăgubiri de incendii 4,484,278.83 cor. pentru capitale asigurate pe viață 4,028,113.12 cor.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela: Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu I. curtea I.

și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița, Cluj și Oradea mare, pe cum și dela subagenții din toate comunele mai mari.